

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-02-23

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Lennart Hamberg samt justitierådet Stefan Johansson

Skärpt kontroll över explosiva varor

Enligt en lagrådsremiss den 11 februari 2021 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Anna Nordström.

Förslaget föranleder följande yttrande.

19 §

Paragrafen reglerar den prövning som tillståndsmyndigheten ska göra innan tillstånd kan meddelas för brandfarliga och explosiva varor.

I första stycket föreslås ändringar som syftar till att tydliggöra att prövningen även ska innefatta en lämplighetsprövning. Tillståndsmyndigheten ska pröva om både den som söker tillstånd och den som är anmäld som föreståndare i tillståndspliktig verksamhet med explosiva varor är lämplig och i övrigt har de förutsättningar som krävs för att hantera, överföra, importera eller exportera brandfarliga respektive explosiva varor i enlighet med lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. I ett nytt andra stycke föreslås att när den som söker tillstånd är en juridisk person ska prövningen dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.

Lydelsen av andra stycket innebär att tillståndsmyndigheten ska pröva inte bara om de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen är lämpliga utan även om var och en av dem har de förutsättningar som krävs för att, på det sätt som närmare anges i första stycket, handha explosiva varor. Detta skulle innebära en mer långtgående prövning än den som sker enligt vapenlagen (se 2 kap. 10 § vapenlagen, 1996:67). Vid föredragningen har emellertid upplysts att avsikten med förslaget är att de fysiska personerna, på motsvarande sätt som sker enligt vapenlagen, endast ska lämplighetsprövas. Med anledning härav föreslår Lagrådet att andra stycket ges följande lydelse.

När den som söker tillstånd är en juridisk person ska tillståndsmyndigheten göra en lämplighetsprövning av de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.

När det gäller den prövning som ska göras av de olika personkategorierna ger varken lagtext eller författningskommentar någon närmare ledning.

Kravet på tillståndsprövning omfattar en mängd olika verksamheter av vitt skilda slag. Det innebär att prövningen blir beroende av verksamhetens art och omfattning samt omständigheterna i det enskilda fallet. Samtidigt torde just lämplighetsprövningen generellt sett vara beroende av till vilken personkategori den prövade tillhör. Av författningskommentaren framgår också att kraven i denna del avseende den som är anmäld som deltagare inte är lika långtgående som de krav som ställs på den som söker tillstånd och den som ska vara föreståndare. Det anges emellertid inte i vilket avseende eller på vilket sätt kraven skiljer sig åt. Vidare framgår det inte på vilken nivå som prövningen ska ligga avseende de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska person som söker tillstånd. Det kan därvid konstateras att det inte krävs något godkännande av dessa fysiska personer. Vid föredragningen har det dock angetts att för det fall en sådan person inte bedöms lämplig kan det få betydelse vid tillståndsprövningen eller leda till att tillståndet omprövas.

Mot denna bakgrund anser Lagrådet att det finns anledning att ge tydligare vägledning när det gäller vad lämplighetsprövningen närmare ska innefatta avseende de olika personkategorierna.